

жеше да направи — то бѣше да отстѣпи, а ако и това бѣше невъзможно, то поне да промѣнѣше позицията си. Но даже и само за това, — разполагаше ли той съ време? Къмъ изказаното ще добавя още само слѣдующето: по всѣка вѣроятность, слѣдъ третото сражение Османъ-паша щѣше да може и да атакува руситѣ, ако въ това сѣщото време нашата Ломска армия, слѣдъ като се съсрѣдоточеше, а Сюлейманъ-паша би отблъсналъ руситѣ отъ Шипка, съгласували би дѣйствиата си и енергично би настѣпали напредъ. Но той остана на мѣстото си за да бжде обложенъ, а другитѣ — нито се помърднаха отъ мѣстата си . . . .

Вслѣдствие успѣхитѣ на Гурко при Горни Джбникъ и Телищъ, обложението на Плѣвенъ се завърши напълно и продължителността на съпротивлението зависѣше вече само отъ наличността на жизненнитѣ и бойни припаси.

Плѣвенъ! . . . . . Ето единъ отъ най-видаущитѣ се примѣри на *пассивната отбрана!* . . . . .

Но, какво е това война безъ стратегическа идея въ боя, безъ маневриране?

Безполезно клане!

Въ тактическо отношение, повече отъ това, което турцитѣ показаха подъ Плѣвенъ, не може и да се желае. Но резултата отъ това какъвъ бѣше? Само подпомогнахме стратегическата идея на противника!

Всѣки единъ воененъ, къмъ каквато и нация той да принадлежи, не може да се не присѣдини къмъ похвалата, която ние отдаваме на паметъта на тѣзи герои. Тѣ, съ незабравимо мъжество и самоотверженность поддържаха честъта на нашето скъпо и славно знаме! Стратегическитѣ грѣшки до тѣхъ не се отнасятъ; тѣ изпълниха длъгътъ си както трѣбва!